

การคุ้มครอง

ทรัพย์สินทางปัญญา

ณ ห้องประชุมสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

1.

ทรัพย์สินทางปัญญาคืออะไร.... ?

สิ่งประดิษฐ์... ยา... เครื่องมือ... บทกลอน... ภาพวาด...
เพลง... หนังสือ... บทความ... ยี่ห้อ... สูตรอาหาร...
ภาพวาดการ์ตูน... ฯลฯ

ทรัพย์สินทางปัญญา หมายถึง ผลงานอันเกิดจาก
การประดิษฐ์ ดัดแปลง หรือสร้างสาคำของมนุษย์ซึ่งเน้น
ที่ผลผลิตทางสติปัญญาและความชำนาญ โดยไม่
คำนึงถึงชนิดของกาสร้างสาคำหรือวิธีในกา
แสตวออท

สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร

ประเภทของทรัพย์สินทางปัญญา

1. ทรัพย์สินอุตสาหกรรม

- 1.1 เครื่องหมายการค้า
- 1.2 สิทธิบัตร
- 1.3 แบบผังภูมิวงจรรวม
- 1.4 ความลับทางการค้า
- 1.5 สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์
- 1.6 พันธุ์พืช
- 1.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

2. ลิขสิทธิ์

- ลิขสิทธิ์
/สิทธิข้างเคียง

1.

ทรัพย์สินทางอุตสาหกรรม

1.1 เครื่องหมายการค้า

“เครื่องหมาย” ภาพถ่าย ภาพวาด ภาพประดิษฐ์

ตรา ชื่อ คำ ข้อความ ตัวหนังสือ ตัวเลข ภายมือชื่อ

กลุ่มของสี รูปร่างหรือรูปทรงของวัตถุ

✓ รูป ตรา

✓ คำ ข้อความ ตัวอักษร ตัวเลข ชื่อ

✓ สี

✓ รูปทรงของวัตถุ

ประเภทของเครื่องหมายการค้า

- เครื่องหมายการค้า
- เครื่องหมายบริการ
- เครื่องหมายรับรอง
- เครื่องหมายก้าว

เครื่องหมายการค้า

เครื่องหมายการค้า เครื่องหมายที่ใช้หรือเกี่ยวข้องกับสินค้า เพื่อแสดงว่าสินค้าที่ใช้นั้นแตกต่างกับสินค้าที่ใช้เครื่องหมายการค้าของบุคคลอื่น

เครื่องหมายบริการ

เครื่องหมายที่ใช้หรือจะใช้ที่เกี่ยวข้องกับบริการ เพื่อแสดงว่าบริการที่ใช้เครื่องหมายบริการนั้นแตกต่างกับบริการที่ใช้เครื่องหมายของบุคคลอื่น

เครื่องหมายรับรอง

เครื่องหมายที่เจ้าของเครื่องหมายรับตราใช้ หรือจะใช้ที่เกี่ยวข้อง กับสินค้าหรือบริการของผู้ยื่น เพื่อเป็นการรับรองเกี่ยวกับ แหล่งกำเนิด ส่วนประกอบ วิธีการผลิต คุณภาพ ชนิด ฯลฯ

เครื่องหมายร่วม

เครื่องหมายการค้า หรือ เครื่องหมายบริการ ที่ใช้หรือจะใช้ โดยบริษัท หรือรัฐสำหรับในกลุ่มเดียวกัน หรือสมาชิกของ สมาคม สหกรณ์ สหภาพ

ลักษณะสำคัญของเครื่องหมาย

- มีลักษณะบ่งเฉพาะ
- ไม่มีลักษณะต้องห้าม
- ไม่มีลักษณะเหมือนคล้าย

มีลักษณะเฉพาะ

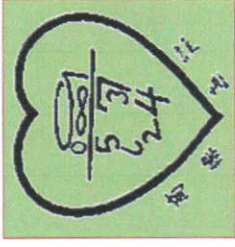

ต้องเป็นเครื่องหมายที่ถูกทำให้มีลักษณะ พิเศษ โดดเด่นเฉพาะตัว แต่ต้องไม่สื่อ ความหมายโดยตรงเกี่ยวกับสินค้าและบริการ

ตัวหนาต่อประดิมพ์

ตัวเลขประดิมพ์

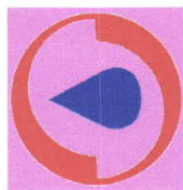
คำประดิมพ์

ลายมือชื่อ

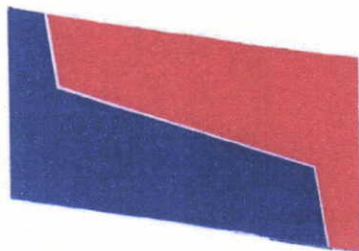
ຄວາມປອດໄພ

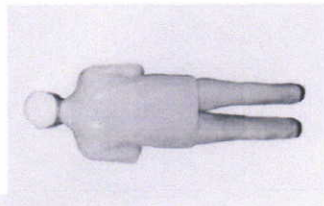
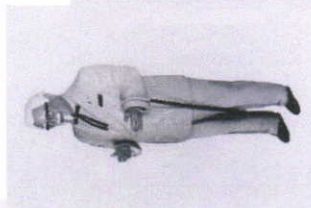
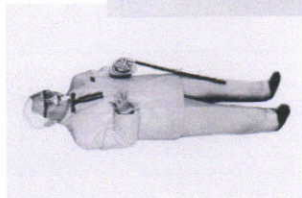
ການປະຕິບັດ

ກຸ່ມສີ

ການປະຕິບັດ

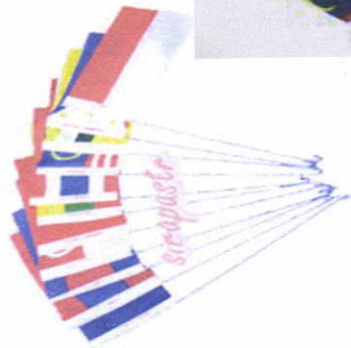

□ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย

เครื่องหมายการค้าต้นนั้น ต้องไม่มีหรือไม่ประกอบไปด้วยลักษณะต่าง ๆ ที่กฎหมายห้ามไว้ เช่น ต้องไม่เป็นเครื่องหมายอันเกี่ยวข้องกับสถาบันพระมหากษัตริย์ ธงประจำชาติ เครื่องหมายของหน่วยงานระหว่างประเทศ เครื่องหมายที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายที่มีชื่อเสียง เป็นต้น

เครื่องหมายอิสริยาภรณ์

ธงประจำชาติ

จัดตมฉลชกม

□ ไม่มีลักษณะเหมือนหรือคล้าย

การวินิจฉัยความเหมือนหรือคล้าย

เสียงเรียกขาน

การประดิษฐ์

รูปลักษณ์

การวางรูป

การเรียงคำ

ตัวสื้คำ

การใช้เครื่องหมาย

จุดแนว

การคุ้มครองเครื่องหมาย

เครื่องหมายที่จดทะเบียนแล้วจะมีอายุการคุ้มครอง 10 ปี นับแต่วันยื่นคำขอจดทะเบียน และต่ออายุได้คราวละ 10 ปี การต่ออายุให้ยื่นคำขอภายใน 90 วัน ก่อนวันสิ้นอายุ (ค่าธรรมเนียม 1,000 บาท)

1.2 สิทธิบัตร

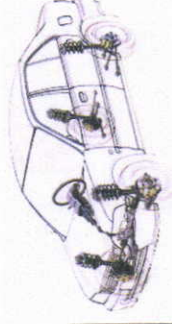
- หนังสือสำคัญที่รัฐออกให้เพื่อคุ้มครองการประดิษฐ์ หรือการออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่มีลักษณะตามที่กฎหมายกำหนด ได้แก่

- การประดิษฐ์

- การออกแบบผลิตภัณฑ์

- อนุสิทธิบัตร

การประดิษฐ์

การให้ความคุ้มครองการคิดค้นหรือผลงานสร้างสรรค์เกี่ยวกับ การผลิตผลิตภัณฑ์ ซึ่งมี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ผลิตภัณฑ์ : โครงสร้าง กลไก หรือส่วนประกอบกันเป็น สิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ รวมทั้งส่วนผสมทางเคมี
2. กรรมวิธี : วิธีในการผลิต การเก็บรักษา หรือการปรับปรุง คุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้ดีขึ้น

* ต้องจดทะเบียน

เงื่อนไขหรือลักษณะของการรับความคุ้มครอง สิทธิบัตรการประดิษฐ์

*** ทำจดทะเบียนได้ ต้อง**

- ✓ ใหม่
- ✓ ชั้นการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น
- ✓ ใช้ในทางอุตสาหกรรม

FIG. 2

สิทธิบัตรหมายเลข D671937 ใช้ชื่อว่า Electronic Device ซึ่งกล่าวถึงการออกแบบ iPhone 4 รวมไปถึงการออกแบบเสาอากาศภายในเครื่องด้วย (แม้ในภายหลังจะถูกปรับปรุงใหม่ใน iPhone 4S ก็ตาม) โดยสิทธิบัตรฉบับนี้มีชื่อของ Steve Jobs และ Jony Ive อยู่เป็นหนึ่งในชื่อของผู้ออกแบบและผู้เป็นเจ้าของสิทธิบัตรด้วย (ที่มา : <http://specphone.com>)

การออกแบบผลิตภัณฑ์

ลวดลาย

ความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะภายนอกของผลิตภัณฑ์ องค์ประกอบของลวดลาย หรือสีของผลิตภัณฑ์

รูปสร้าง

*** ต้องจดทะเบียน**

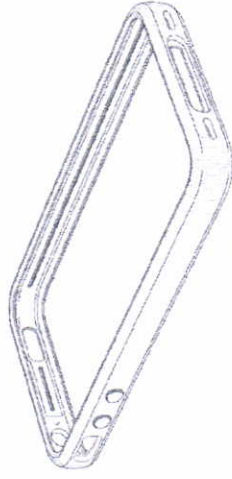

FIG. 1

สิทธิบัตรหมายเลข D671930 ใช้ชื่อว่า Cover กล่าวถึง Bumper ของ iPhone 4 ที่ Apple เป็นผู้ออกแบบเอง (ไม่มีชื่อของ Jobs ในสิทธิบัตรใบนี้) (ที่มา : <http://specphone.com>)

เงื่อนไขหรือลักษณะของการรับความคุ้มครอง
สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์

* **กำหนดเขียนได้ ต้อง**

✓ **ใหม่**

✓ **ใช้เป็นแบบเพื่อผลิตทางอุตสาหกรรม**

อนุสิทธิบัตร

คือ หนังสือสำคัญที่ออกให้เพื่อคุ้มครอง
การประดิษฐ์ที่มีลักษณะเป็นการ
ประดิษฐ์ขึ้นใหม่ และเป็นการประยุกต์
ทางอุตสาหกรรมได้

เงื่อนไขหรือลักษณะของการขอรับ
อนุสิทธิบัตร

* **ที่ขอรับได้จะต้อง**

✓ **ใหม่**

✓ **สามารถประยุกต์ใช้ในทาง
อุตสาหกรรม**

ความแตกต่าง

สิทธิบัตรการประดิษฐ์	อนุสิทธิบัตร
มีขั้นตอนการประดิษฐ์ที่สูงขึ้น ระยะเวลาการตรวจสอบมากกว่า เนื่องจากใช้ระบบที่ต้องมีการตรวจสอบก่อนรับจดทะเบียน	เป็นการคุ้มครองการประดิษฐ์ที่มีเทคนิคที่ไม่สูงมากนัก ระยะเวลาการตรวจสอบสั้นกว่า เพราะใช้ระบบจดทะเบียน

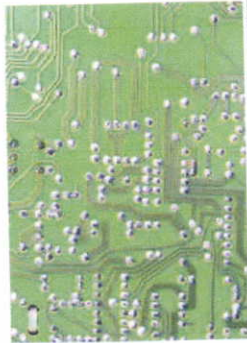
สิทธิบัตร

อายุ การให้ความคุ้มครอง

- ✓ การประดิษฐ์ 20 ปี
- ✓ การออกแบบ 10 ปี
- ✓ อนุสิทธิบัตร 6 + 2+2 ปี (6 ปี นับตั้งแต่วันขอรับอนุสิทธิบัตรเริ่มต้นปีที่ 5 และ 6 สามารถต่ออายุได้ อีก 2 ครั้ง ๆ ละ 2 ปี รวม 10 ปี)

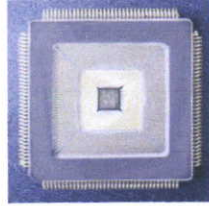
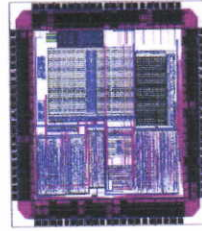
1.3 แบบผังภูมิของวงจรรวม

- แบบแผนผัง ภาพที่สร้างขึ้นเพื่อให้เห็นถึง
- การจัดให้เป็นวงจรรวม
- วงจรรวม = ตำนาน วงจรไฟฟ้า
- ต้องจดทะเบียน

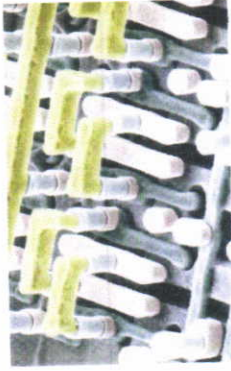
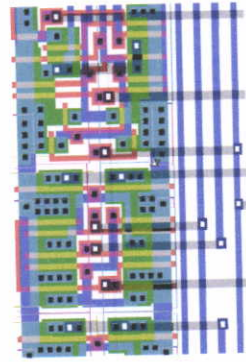
ลักษณะงานที่จดทะเบียน

- ✓ ต้องออกแบบเอง
- ✓ ไม่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไป
- ✓ ทำขึ้นโดยนำชิ้นส่วนเดิมมาจัดวางใหม่

การจดทะเบียน

- ✓ ยื่นขอภายใน 15 ปี นับจากวันที่คิด
- ✓ ยื่นขอภายใน 2 ปี นับจากวันที่นำออกหา
ประโยชน์เป็นครั้งแรก

อายุการคุ้มครอง

- ✓ มีอายุ 10 ปี นับจากวันที่ยื่นขอจดทะเบียน หรือ
วันที่นำออกหาประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เป็นครั้งแรก
แต่ไม่เกิน 15 ปี นับแต่วันที่สร้างสรรค์แบบผังภูมินั้น

1.4 ความลับทางการค้า

**ข้อมูลการค้าซึ่งยังไม่รู้จักกันทั่วไป หรือเข้าถึงไม่ได้ในหมู่
คนที่เกี่ยวข้อง**

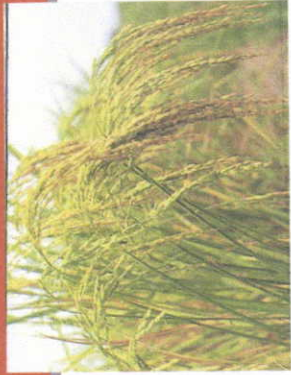
- ❖ มีประโยชน์ในเชิงพาณิชย์
 - ❖ ผู้ควบคุมได้ใช้มาตรการที่เหมาะสมเพื่อรักษาไว้เป็น
ความลับ
- [ข้อมูลการค้า : สูตร รูปแบบ โปรแกรม วิธีการ]

ความลับทางการค้า

- ❖ **ด้านอุตสาหกรรม**
 - ✓ เคล็ดลับในการผลิต
 - ✓ สูตรเคมี
 - ✓ ข้อมูลการตลาดของในท้องปฏิบัติกา
- ❖ **ด้านการพาณิชย์**
 - ✓ ข้อมูลลูกค้า
 - ✓ ข้อมูลราคา

1.5 สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์

(Geographical Indications: GI)

ลักษณะของสิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI)

- มีคุณภาพ ชื่อเสียง หรือคุณลักษณะเฉพาะ
- มีความเชื่อมโยงระหว่างสินค้าและพื้นที่
- มีอยู่แล้วแต่เดิม ไม่ใช่คิดขึ้นใหม่เอง

สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ของไทย

เช่น

- กาแฟดอยตุง
- ไข่เค็มไชยา
- หมูย่างเมืองตรัง
- ส้มโอบึงนครชัยศรี
- มะขามหวานเพชรบูรณ์

ผู้มีสิทธิใช้สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ภายหลังได้รับการขึ้นทะเบียน

1. ผู้ผลิตสินค้า GI ซึ่งอยู่ในแหล่งภูมิศาสตร์ของสินค้าดังกล่าว
2. ผู้ประกอบการเกี่ยวกับสินค้า GI

อายุการคุ้มครอง

จะได้รับการคุ้มครองตลอดไปโดยไม่มีกำหนดระยะเวลา เว้นแต่ จะมีการเพิกถอนทะเบียน

1.6 พันธุ์พืช

- I. พันธุ์พืชใหม่
- II. พันธุ์พืชพื้นเมือง

* กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรฯ

I. พันธุ์พืชใหม่

- มีความใหม่
- แตกต่างจากพันธุ์ที่มีอยู่
- สม่่าเสมอในสายพันธุ์
- คงตัวในสายพันธุ์

II. พันธุ์พืชพื้นเมือง

- เฉพาะถิ่น - มีเฉพาะในท้องถิ่น
- ทำได้ - มีอยู่ทั่วไป
- ป่า - ยังไม่เคยมีการใช้

1.7 ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

คือ องค์ความรู้ของกลุ่มบุคคลท้องถิ่น และรวมถึงงานศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านที่มีอยู่ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ภูมิปัญญา ประเภทองค์ความรู้ ของกลุ่มบุคคลท้องถิ่น

เช่น การผลิตอาหารและเครื่องดื่ม การผลิต
ผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร การผลิตผลิตภัณฑ์จากวัสดุ
เหลือใช้ และการผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ หิน โลหะ แก้ว
เซรามิค ดินเผา เครื่องหนัง และอื่นๆ

(2) ภูมิปัญญา ประเภทงานศิลปวัฒนธรรม พื้นบ้าน

เช่น เรื่องเล่าพื้นบ้าน วิทยุชุมชนพื้นบ้าน ปรุศนา ชนบ้าน
เพลงพื้นบ้าน คนตรีพื้นบ้าน การซื้อธำมณีบ้าน อคร
พื้นบ้าน จิตกรรมพื้นบ้าน ประติมากรรมพื้นบ้าน ทัศนกรรม
พื้นบ้าน เครื่องแต่งกายพื้นบ้าน และสิ่งทอพื้นบ้าน

2.

ลิขสิทธิ์
copyright

ลิขสิทธิ์

- ✓ ผลงานสร้างสรรค์ที่สามารถแสดงออกได้
โดยผู้มรดกของสื่อที่แสดงออกมานั้น
- ✓ ไม่ต้องจดทะเบียน - จดแจ้งไว้ได้

งานสร้างสรรค์ที่มีลิขสิทธิ์

1. งานวรรณกรรม

จดสาร

นวนิยาย

คำประพันธ์

ตัวพิมพ์

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

2. งานนาฏกรรม

งานเกี่ยวข้องกับท่าทาง การท่าท่า หรือการแสดงที่ ประกอบขึ้นเป็นเรื่องราว

3. ศิลปกรรม

ประติมากรรม

สถาปัตยกรรม

จิตรกรรม

ศิลปประณีต

ภาพประกอบ แผนที่

ภาพถ่าย

ภาพยนตร์

4. ดนตรีกรรม

โน้ตเพลง

ทำนอง

ทำนองและคำร้อง

คำร้องประกอบทำนอง

5. งานโสตทัศนวัสดุ

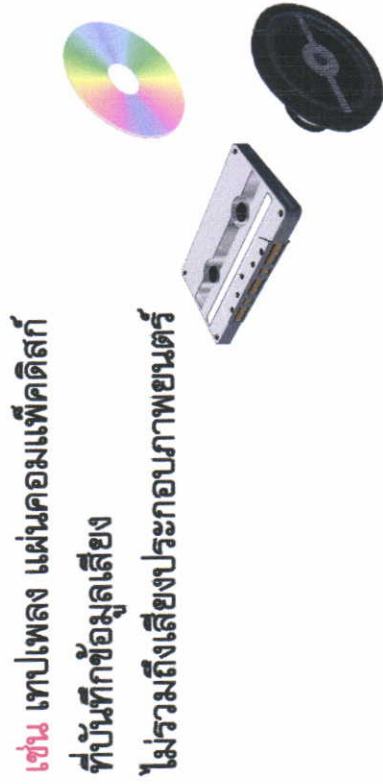

6. งานภาพยนตร์

ภาพยนตร์และ
เสียงประกอบของ
ภาพยนตร์

7. งานสิ่งบันทึกเสียง

เช่น เทปเพลง แผ่นคอมแพคดิสก์
ที่บันทึกข้อมูลเสียง
ไม่รวมถึงเสียงประกอบภาพยนตร์

8. งานแพร่เสียงแพร่ภาพ

งานแพร่เสียง

งานแพร่ภาพ

งานแพร่เสียงและแพร่ภาพ

9. งานอื่นใด

อันเป็นงานในแผนกวรรณคดี
แผนกวิทยาศาสตร์ หรือแผนกศิลปะ

ผลงานที่ไม่มีลิขสิทธิ์

- ชาว
- กฎหมาย
- ระเบียบ ประกาศราชการ
- คำพิพากษา
- ค่าแปลของสิ่งข้างต้น

การได้มาซึ่งลิขสิทธิ์

- ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียน
- จะมีระบบการแสดงสิทธิ์

อายุและกาคุ้มครอง

- ทัวไป - 50 ปี หลังจากผู้สร้างสรรค์เสียชีวิต
- ศิลปประยุกต์ 25 ปี นับแต่สร้างสรรค์ขึ้น
- ภาพถ่าย โสตทัศนวัสดุฯ 50 ปี นับจากสร้างสรรค์ขึ้น

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ : สำนักงาน

พาณิชย์จังหวัดลำปาง

โทร. 0-5426-5024

หรือทางเว็บไซต์ www.ipthailand.go.th

ขอขอบคุณทุกท่าน